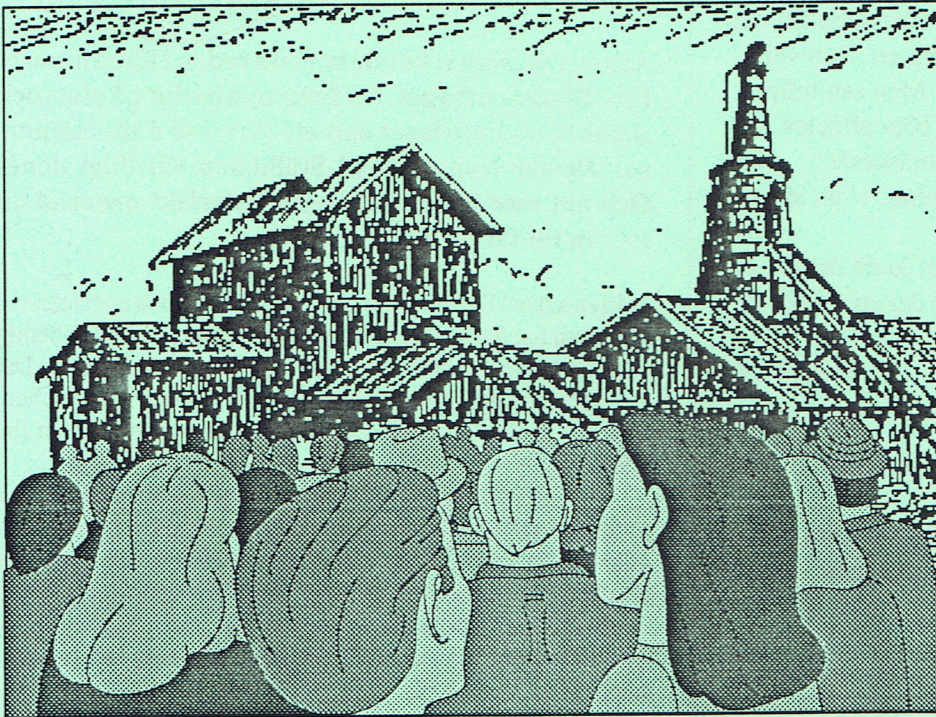

LÖA - Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 2 1997

Fullt så här mycket folk var det inte vid årets hyttstämma. Men eftersom Löa-Bladet redigeras efter principen "man tager vad man haver" så får läsarna vara snälla och stå ut med vissa ofullkomligheter.

Hyttstämma i Löa en 500-årig tradition

Det är 90 år sedan i år som Löa hytta blåstes ner för sista gången. Hyttan tystnade, järnepoken i Löa var slut. Ett faktum som ju inte bekommit envisa löingar särskilt mycket. I början av juni hölls hyttstämma i byn, såsom det ärligen och oavbrutet gjort i närmare 500 år.

Årets stämma var historisk på flera sätt. Det var alltså exakt 90 år sedan som hyttdriften upphörde, ändå kunde flera nya andelsägare i hyttan och kvarnen, som traditionsenligt håller stämma samtidigt, hälsas välkomna till sin första stämma. Därtill skedde något som inte hänt på mycket länge - en ny hyttfogde utsågs. Arne Ericsson hade efter 43 år på posten av sagt sig omval och överlämnade nu ord-

förandeklubban till sin systerson Carl-Eric Persson.

I någon mån får man väl säga att Arne avgick med ålderns rätt. Han har ju faktiskt hunnit fylla 88, fast det är ju något som de som ser honom arbeta för hyttan och turismen och allting annat i Löa sällan tänker på. Engagemanget och viljan har inte mattats, även om orken kanske avtagit något.

(Forts på sid 3)

Löa Sportklubbs 70-årsjubileum

Se sidan 5

Löa PUB-afton

Bygdegårdsförening ordnar en sådan där trevlig PUB-afton fredagen 31 oktober.

Anslag om tid och närmare program kommer upp i affärn.

HEMBYGDSTRÄFF

Löa Bydegård
söndag 2 november kl 18.00

För unga och nyinflyttade löabor som vill veta mer om sin bys historia. (Även äldre är naturligtvis välkomna.)

Ulf Johansson visar och berättar med utgångspunkt från de många hembygdsskatter som i dag finns i Löa Byarkiv.

Se sid 2

En sommar att minnas!

Badbryggorna är upptagna på land. Karl-Johan har fått växtfnatt och lingtonfallen är så fulla av bär att man knappt kan sätta ner fötterna. Luften är hög och himlen klarblå, fast plötsligt täcks den av mörka skyar och regnet öser ner en stund. Den varma och ljuvliga sommaren håller alltså på att bytas mot höst och det är hög tid för ett nytt LÖA-Blad att slå ut. Det blir inte så tätt emellan dem numera. Vi gör så gott vi hinner och hoppas att den goda läsekretsen har förståelse för det.

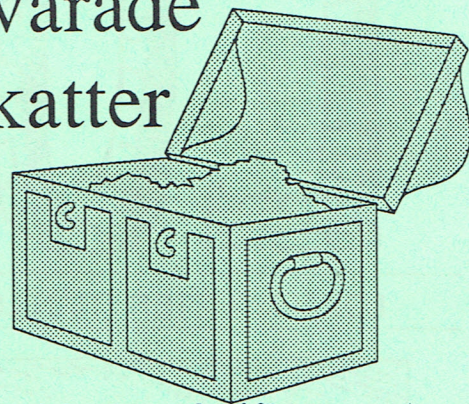
I övrigt gläds vi väl alla åt sommaren. Den varmaste på hela 1900-talet påstås det. Men samtidigt fuktigt, så att gräs och grönska inte blev alldeles sönderbränt. Det blir ett sådant där märkesår.

– Minns ni sommaren -97?, kommer vi att säga om några år.

– Oh ja, svarar någon då, det var ju då det var ett sån't fantastiskt väder och så hände det en massa trevliga saker i LÖA som vanligt.

21 sept 1997

Väl förvarade bygdeskatter

Arkivet är, som vi kunde berätta redan i förra numret av LÖA-Bladet, utbyggt. Nu finns nya hyllor på plats också, skänkta av hyttelaget och ett skrivbord till läsrummet har Dexter Nonvovens i Ställdalen välvilligt donerat. Och allt mer intressant bygdehistoriskt material kommer in till förvaring.

Arkivfogden Ulf Johansson vill gärna att fler ska upptäcka vilken skatt byn har här och ge alla med något intresse för sin hembyggschans att lära sig mer om LÖAs ursprung och historia. Därför kommer han att anordna en Hembygdsträff den 2 november och visa och berätta lite med utgångspunkt från material som finns i arkivet.

– Om tillräckligt många är intresserade ska jag gärna försöka ordna fler sådana träffar, utan att det direkt behöver kallas för kurs eller studiecirkel, säger Ulf. Yngre löabor kanske inte vet så mycket om byns historia och det finns ju många nyinflyttade i byn, som kanske också skulle vilja veta lite mer. Vi tar den första träffen som en upptakt, så får vi väl se då om vi kan fortsätta på något sätt.

Arkivets möjligheter för släktforskare upptäckts alltmör. Ulf får förfrågningar och besök från såväl när som fjärran. I somras kunde han till exempel glädja släkten Forsberg på kusinträff i LÖA med att visa upp bilder på ett stort antal anfäder.

Och när fyra damer, med nyvaknat släktforskarintresse, kom från Örebro till LÖA kunde Ulf inte bara leta fram deras rötter ur arkivet, utan även presentera dem för nutida och livs levande släktingar. Ingrid Holm, Gunilla Frimodig, Marianne Johansson och Pernilla Frimodig är barnbarnsbarn, barnbarnsbarnbarn respektive barnbarnsbarnbarn till Katarina Larsdotter, som var född i LÖA i början av 1800-talet. Det visste de när de kom hit och med Ulfs hjälp fick de nu reda på att Katarina var född på Mårtensgård och att hon senare flyttade till Muråns. Örebrodamerna kunde således i ett slag konstatera att de är släkt med såväl Mårten Finne som Lasse Larsson.

Åke omvald till ordförande

Något LÖA-Blad har ju faktiskt inte kommit sedan i mars, så vi har inte ens haft möjlighet att rapportera från Hembygdsföreningens årsmöte. Vi gör det nu.

Ett 30-tal medlemmar deltog i mötet som (förstås) hölls i Bydegården. Det var Löabygdens Hembygdsförenings 20:e verksamhetsår som avslutades och man kunde se tillbaka på ett år med mycket traditionellt verksamhetsmönster. Från valborgsmässofirande, via spelmansstämma i hyttan och laxfiske i kvarndammen till julmarknaden.

Årets stipendier ur Erik Ardesjös Minnesfond delades ut till Erling Åby och John Ericsson, för dans- respektive musikstudier. John underhöll också vid mötet med ett par egenkomponerade och mycket uppskattade sånger till eget gitarrspel.

Arne Ericsson, som av sagt sig omval, avtackades efter tio år som ordförande i sågsektionen och Åke Rydholm nyvaldes i hans ställe.

Åke omvaldes också som ordförande i Hembygdsföreningen. Åsa Gustafsson och Doris Carlsson nyvaldes till styrelsen och Göte Bogland och Karl-Göran Andersson omvaldes. Karl-Ola Larsson, Christina Pettersson och Tor Åhman har ett år kvar av sin mandatperiod. Till suppleanter omvaldes Ulf Johansson och Bo Elisson samt nyvaldes Britt-Marie Johnsson.

LÖA-BLADET

En tidning för LÖA med omnejd.

Utgiven av Löabygdens Hembygdsförening med bidrag från LUM och LÖA Skola.

Redaktion: Margareta Gustafsson, Uddnäs, tel: 301 20

Stina Gottliebsson, Petters, tel: 302 55

Maria Lindstedt, Fredensberg, tel: 300 64

Rapport från en moster

Tolv månader i Löa – det har varit ett bra år

Förr i tiden kallades äldre fruntimmer, särskilt på landet, för moster utan att ha skäl för titeln. Jag däremot är verkligen moster eftersom mina syskon försett mig med flera syskonbarn. Av dessa är de flesta flickor, så jag har nu sex systerdöttrar. Min bror har förstås också döttrar, men de får ju kalla mig faster, och den här gången är det mina systerdöttrars lov jag vill sjunga.

När det visade sig att jag måste flytta än en gång i livet var det Stina som hittade en plats åt mej i Löa missionshus. Den tjänsten antar jag att hon har ångrat många gånger. Jag är nämligen inte bara gammal utan också reumatiker och som sådan är jag mycket inställd på att få hjälp med de enklaste saker. Men än har hon inte klagat. Hon skötte största delen av flytten och slog i alla spikar och skruvade fast alla krokar, som en vänlig själ avlägsnat på förra stället. Hela hösten och våren har det väl knappast gått en dag utan att hon tittat in för att höra om det var nåt jag behövde. Nu är det så att jag betraktar Stina nästan som en dotter eftersom hon hängt med familjen från Ljusnarn till Galdhöpiggen innan hon gifte sig och fick andra intressen.

Så blev det sommar och ett par andra systerdöttrar förlade en del av den till sina mödrars barndomstrakter och en annan löabo, som redan skaffat mej systerdotterdöttrar, fick hem sina vuxna flickor ett par månader. Och nu blev det fart på moster. Det var skjuts hit och även dit. I början hade jag kunnat gå själv till Löa-affärn men nu klarade jag mig inte utan bil. Och det var inga problem. Varje vecka var det alltid någon som kunde ställa upp så jag fick hem mina varor. En längre tid hade jag fått göra telefonbeställningar och vid första återbesöket fann jag att handelsmannen hade glömt vad jag hette. Alltså nödvändigt med personlig kontakt.

Inte nog med att det var en ovanligt varm sommar, den var händelserik för moster också. I slutet av maj disputerade dottern Sara på sin avhandling i teatervetenskap och med Stinas hjälp (naturligtvis) kunde den stolta modern närvara både vid disputationen och festen efteråt.

I slutet av juni ramlade sonen Oloph ner från himlen med sin amerikanska blondin och dom två svensk-amerikanskorna Tess och Thea. Innan dom reste ordnades ett jordgubbsparty på Petters veranda. En riktig kusinträff med både döttrar och söner och även tremänningar. Och i mängden fann moster alla sina tre barn samtidigt, det händer inte ofta.

Jag har alltid varit "älskarinna av naturen" och mina skogspromenader och letandet efter bär och svamp har jag

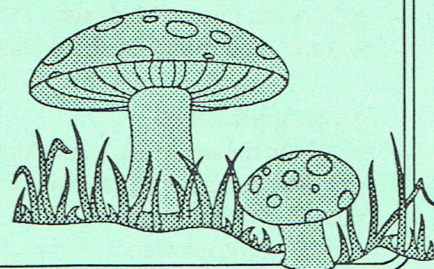
saknat de senaste åren. Jag har väl gnällt då och då och önskat att jag åtminstone kunde få sitta på en stubbe i skogen. Så en lördag i augusti stormade dom in, två systerdöttrar med kaffekorg och några systerdotterbarn, och det dröjde inte länge förrän jag satt på den där stubben. Och NJÖT! Men lille ljuslockige Pelle, en av de yngsta i släkten, han plockade blåbär. Han hittade två blåbär, och han gav dem båda till moster. Då ropade någon att hon hittat ett kantarellställe och föreslog att vi skulle slå oss ner där med kaffekorgen och samla in skörden. Det gick lätt, där stog fem små torra gulingar. Medan vi packade ihop efteråt gjorde Stina ännu en sväng i skogen och hittade annan svamp. Så på kvällen kunde hon bjuda sex personer på svampsmörgåsar. Jag trodde länge att detta var den lyckligaste dagen i mitt liv. Det var väl att ta i, men för det mesta är det nuet som gäller.

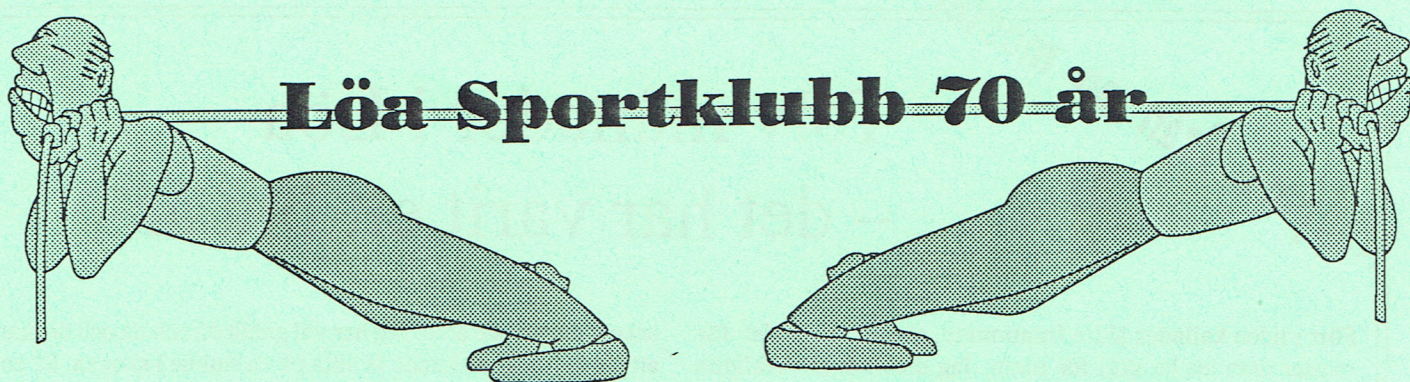
En annan färd har jag också i ljust minne. Jag blev ofta bjuden på middag på Petters – när dom ändå skulle äta. Vid en sådan serverades vin och det har ju blivit alltmer lämpligt att låta bilen stå efter ett glas. Moster, som inte ens i nyktert tillstånd kan ta sig hem för egen maskin, blev ett problem. Dock fann man på råd. Värden lämnade sin sparkdrivna rullstol åt gästen och intog själv den elektriska. Snart rullade ett ovanligt tåg ner mot missionshuset. Först moster, skjuten av värdinnan och dragen av husets hund - och efter kom det självgående ekipaget. Månen var visserligen nästan full, men det bidrog endast till stämningen. Synd att inga löabor var vakna och kunde beskåda den ovanliga kortegen. Då hade moster kunnat få vinka också.

På senare år har jag flyttat genom Sverige från Lund till Hammarstrand och bott några år på varje plats och skaffat mig nya vänner. Sedan jag efter pensioneringen blivit bofast i Bergslagen har dom ofta besökt mig sommartid. Det är roligt, men dom är alltid hungriga och jag lagar inte gärna mat längre. Därför har det närbelägna värdshuset Älgen blivit min gäststuga. Vänner som rest utomlands skickar vykort, men aldrig tillförne har jag fått en hälsning från Svalbard.

Drygt tolv månader har jag bott i Löa. Det har varit ett bra år.

Moster Maud

Löa Sportklubb 70 år

En av de mest aktiva föreningarna i Löa är sportklubben.

I dess regi anordnas mängder av aktiviteter året runt för alla åldrar.

När Löa Sportklubb startade för 70 år sedan var dock bara män välkomna (här kan nämnas att det bara kostade en krona per halvår att få vara med på den tiden).

Ja, det firas alltså jubileum i år, och den stora firarfesten har redan hållits. Om det berättar vi lite längre fram. Först lite historik:

Arne Ericsson blev 1927 lagkapten för byns första fotbollslag. Han hade själv fått i uppgift att samla ihop en skara spelsugna unga män.

Eftersom klubben hade knal ekonomi bestod den första lagdräkten av byxor sydda av Tuppens lakansväv, köpt vid Ljungbergs affär i Löa. Egna tröjor och skor fick användas därtill.

Den första spelplanen var enligt gamla protokoll en "mycket igenväxt åker" som behövde röjas på våren. De medlemmar som inte ställde upp tvingades böta 75 öre. Det blev en stor inkomstkälla för klubben. Hela 15:75 kronor blev tillskottet i kassan, ty det var många medlemmar som hellre betalade än röjde sly.

1928 var det dags för den första upplagan av idrottsfesten. För att locka publik körde Gösta Ljungberg runt byn med utklädda ungdomar på lastbilsflaket. De föreställde enligt uppgift "en del i byn". Vad exakt det innebar är oklart. Publik kom dock i stora skaror till festligheterna. Klubben, som då hade 21 medlemmar, började så småningom med träningar för spjut, kula, diskus, höjd- stav- och längdhopp. På vintern anordnades skidtävlingar.

Sprang på vägen

Några år senare, 1933, köpte klubben in spikskor. Dessa användes då medlemmarna tränade 100 meter löpning på landsvägen framför idrottsplatsen.

Året därpå öppnades klubbens verksamhet även för de kvinnliga byborna.

En populär tävling under några år var Löatrampen som sträckte sig från Gruvbacken i Kopparberg till Löa.

En del framgångar på idrottsidan rönt klubben under åren. Bland annat vann Saga Lindkvist DM i 10000 meter gång 1936. Bengt Jansson och Stig Hjärpe blev elitskidåkare under åren 1940-41.

1958 köpte klubben den tidigare arrenderade idrottsplatsen mitt emot skolan. Då anlades även en ishockeyplan.

Bubbla som förstapris

Priser som heter duga fanns även på den tiden, långt före Bingolotto! Vid en pimpeltävling på Norrsjön lockades 444 personer av första priset – en Volkswagen. Det enda som saknades var fisk. Endast tre personer lyckades få något på kroken.

1962 blev det åderlåtning av medlemmarna. Ett tiotal av dem gav frivilligt blod för att stärka klubbkassan.

Under åren har en del framgångar nåtts. Bland annat vann man vid ett tillfälle Ljusnarsbergskorpen i fotboll. En av ungdomarna valdes sedemera ut till ett läger för TV-pucken.

Tio sektioner

Med åren utvidgades verksamheten ytterligare och för närvarande finns tio sektioner; tennis, hockey, herrgymnastik, volleyboll, rinkbandy, bordtennis, styrketräning, MC cross, fotboll och innefotboll.

Nu när Löa SK stolt kan räkna in 70 verksamhetsår gläds man över medlemsrekord. 296 personer var med i klubben under fjolåret. I år räknar man med att komma över 300.

Under åren har Löa sportklubb varit medarrangör till Löafesten, en av årets höjdpunkter i byn.

Att man dessutom har en egen plan med klubb- och omklädningsrum är till stor glädje för byns aktiva idrottare.

Orvar Bergmark

Den anrika sportklubben har hunnit med att fira flera jubileer. Vid 50-års jubileet 1977 spelades en fotbollsmatch mot GSK. Löa var förstärkt av ÖSK:arna Orvar Bergmark, Sven-Gunnar Larsson samt Olle "Totten" Gustavsson. Resultatet blev 1-1.

Vid 60-års jubileet tävlade slocknade stjärnor mot nytända sådana. De slocknade vann med 4-2...

Dragkamper har därtill varit ett obligatoriskt inslag vid klubbens senaste jubileer och så var det också i år när byborna i mitten av augusti firade 70-årsringen med en mycket lyckad och uppskattad familjefest.

Olika lag tävlade i dragkamp, en tävling som Löaborna gav sig i kast med med stor inlevelse och kämpaglöd. I veckor efteråt jämfördes det blåmärken och svullna tår mm...

Dessutom avgjordes en femkamp med grenar som 80 meter, längdhopp, höjdhopp, stövelkastning samt fotbollsstraffar.

Många bybor i flera generationer ställde upp, och trots det mycket varma vädret presterades en hel del fina resultat på idrottsplanen.

Arrangemanget var så lyckat att många vill se det som årligt återkommande. Vi får se hur det blir med den saken.

På kvällen ordnades det knytkalendans vid lokalen, och många slöt upp. Festgeneral Anders Ericsson var på toppenhumör och mycket glad över det lyckade jubileet.

Sällan kan konstateras att en gammal klubb med åren blir mer och mer aktiv som den i Löa. Men här satsas för att de yngre förmågorna ska tas tillvara. I Löa går det helt enkelt inte att säga att "här finns ingenting att göra"!

Arne avgick som hyttfogde efter 43 år Babba första kvinnan i kvarnen

(Forts fr första sidan)

Arne har dock fortsatt att ansvara för turismen och guidningarna i hyttan säsongen ut och han "varnade" själv för att han nog kommer att titta in vid en och annan hyttstämma även framöver. Det tyckte stämman var ett bra förslag och Arne Ericsson utsågs självfallet som hedersledamot i hyttelagets styrelse.

Vill bevara

Arnes far var en av de tre bergsmän som fortfarande brukade hyttan de sista åren den var i drift. Arne föddes ett par år efter den sista blåsningen, men han har ju hört sin far och många andra berätta om hur arbetet gick till och om vad hyttan och arbetet vid den en gång betydde för Löa och hela bygden.

Det är den kunskapen som Arne så gärna vill ska bevaras. Det är det han vill föra vidare till kommande generationer och det är det han så tråget arbetat för genom att bevara, restaurera och visa den gamla hyttan. För detta arbete fick han naturligtvis många välförtjänta lovord vid sin avgång och David Damell från Örebro läns museum överlämnade ett diplom och läns museets tack "för utomordentliga insatser för miljön vid Löa Hytta."

Damell konstaterade också att efter-som Löa hytta är landets bäst bevarade bergsmanshytta, så är den även världens bäst bevarade.

Forsmark lockar

VB Energi, som äger merparten av andelarna i hyttan, uppvalde genom sin VD Leif Wallin den avgående fogden med ett

löfte om valfri resa. Den ständigt lika teknikintresserade Arne fick välja på ett studiebesök på Forsmarks kärnkraftverk eller ett vid Älvkarlebys gamla kraftverk.

Resan har inte blivit av under den varma sommaren nu, men Arne hoppas på att det ska bli någon gång nu när värmen ställt sig.

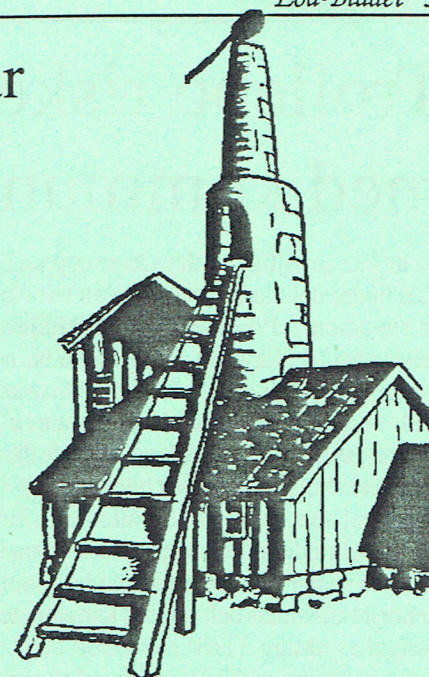
– Jag väljer nog Forsmark, berättar Arne för Löa-Bladet. Även om man inte är någon kärnkraftsälskare kan det ju vara intressant att ha sett ett sådant verk. Så kan jag jämföra med Porjus, som jag sett vid en tidigare norrlandsresa.

Nya andelsägare

Att VB Energi är störst andelsägare i hyttan och kvarnen hänger samman med, som Löa-Bladet berättat i ett tidigare nummer, att Gränges Kraft på sin tid köpte in andelar när hyttan blåsts ner, för att komma åt fallrätter i Kölsjön. Det var just vid den här tiden de gamla stånggångarna till gruvorna började ersättas med elektricitet.

Gränges Kraft är nu omvandlat till VB Energi och Kölsjön har knappast något större intresse ur energisynpunkt längre. Men VB Energi behåller majoritetsparten av de totalt 100 andelarna i Löa hytta och de 16 andelarna i Löa Kvarnbolag också eftersom Hildur Lindsjö, som testamenterade en stor del av sin kvarlåtenskap till hyttelaget 1985, hade som villkor att någon ansvarig för kraftbolaget ska godkänna alla beslut om hur avkastningen ska användas.

På initiativ av Leif Wallin har VB Energi ändå delat med sig av sina andelar till intresserade löabor i syfte att få fler

människor engagerade i det ideella arbetet för hyttan. Och årets hyttstämma var med ca 20 deltagare större än på många år.

God ekonomi

Arvet efter Hildur Lindsjö och goda placeringar gör att hyttelagets ekonomi är god. Dock är stora överskott ingenting att sträva mot, eftersom hyttan är skattebefriad mot att avkastningen till största delen återinvesteras i anläggningen. Efter ränteintäkter på drygt 68 000 kronor blev årets nettoresultat minus 17 300 kr.

Carl-Eric ny fogde

Carl-Eric Persson valdes alltså till ny hyttfogde i Löa. Nyvalda till hyttelagets styrelse blev Anders Ericsson, Löa och Kjell Ström, VB Energi. Leif Wallin och Lars Åby omvaldes. Som suppleanter omvaldes Stig Söderlund och nyvaldes Ulf Johansson.

Arne Ericsson har också varit kvarnfogde och efterträddes vid årets kvarnstämma av Lars Åby på den posten. Mer historiskt på denna stämma var att Barbro Gerdsson utsågs till vice kvarnfogde och därmed är det första fruntimret i denna styrelse. Leif Wallin och Kjell Ström om- respektive nyvaldes. Suppleanter är Göran Larsson och Stig Söderlund.

Från kvarnstämman i övrigt noterades att planerna på ett minikraftverk i kvarnen, liknande det som redan finns i sågen, håller på att ta form och kan komma att förverkligas under nästa år.

Järnkaminer ska plåtas

Löa Hytta kan skryta med att vara den bäst bevarade bergsmanshyttan i världen och en synnerligen välrustad och välhållen anläggning i sitt slag. Dock finns det fortfarande mer upprustningsarbeten att göra och från 1 oktober kommer Ove Ringvall och Göran Lindström att börja en ny alu-period, för att hjälpa till med ytterligare förbättringar. Bland annat ska trappan ner till råstu'n göras om, sly röjas från den nya promenadstigen, ett källartak vid den läggas om och en del järndetaljer rostskyddsbehandlas.

Ulf Johansson hoppas också att det ska bli tid över för en fotodokumentation av de järnkakelugnar som finns i byn.

Trollebo riskerar att försvinna med kommunens minskade bidrag

Det är inte omöjligt att det växer upp en lappkåta på skolgården i Löa under det här läsåret. Skolan har nämligen valt samer som sitt huvudtema. Förra året var det himlavalvets stjärnbilder och hjältar som på olika sätt skulle locka barnen att själva söka efter kunskaper. Det är den så kallade Bifrostmetoden. Med en spännande berättelse som grund kan barnen i alla årskurser hitta saker som intresserar dem särskilt och som de därför vill lära sig mer om.

I år har skolan alltså lånat böcker och även filmer om samer och renskötsel som inspirationskällor till skolarbetet. Även dagens renskötsel studeras och några av eleverna har nogsamt noterat att moderna samer inte enbart använder scooter. Även islandshästar har börjat användas och således kan sametemat leda till ett särskilt studium av hästen. I brist på renkött får eleverna lära sig att torka äpplen och kanske blir det en kåta på skolgården. Sametemat finns med en stund varje dag, men skolschemat rymmer "riktiga" lektioner också.

Skolan har 45 elever detta läsår. På fritis går 24 barn och på dagis 20. Just nu går skolstyrelsen lite nervöst och väntar på besked om ny skolpeng. Lindesbergs kommun har inte fattat det slutgiltiga beslutet om det än.

– Vi har ingen anledning att tro att skolpengen kommer att sänkas, säger Lars Wieselgren, ordförande i Löa Skola, men vi vet inte hur mycket den kommer att höjas.

När det gäller Trollebo dagis är läget mer prekärt. Lindesbergs kommun har dragit ner anslagen till de privata daghemmen så

mycket att det är osäkert om dagiset i Löa kan fortsätta.

– Vi har gått samman alla föräldrarkooperativa dagis i Lindesberg och överklagat kommunens beslut till länsrätten nu, berättar Lars Wieselgren, och vi har ju svårt att tro annat än att vi ska vinna där. Men nu kan vi bara vänta och se. Förhoppningsvis har vi fått ett besked före skolförningens årsmöte i slutet av oktober.

Det handlar om minskade bidrag på ca 200 000 kr för Trollebo om kommunen får som den vill och det innebär att dagiset måste minska sina kostnader på 27 procent.

– Jag skulle vilja se det kommunala dagis som kan spara så mycket, säger Lars, men de tycker tydligen att det är rimligt att vi ska göra det. Men ska vi klara en sådan besparing måste vi säga upp personal och då får vi inte en sådan kvalitet på barnomsorgen att vi uppfyller de krav som kommunen har.

Nytt på skolan för denna termin är ett matråd, som bland annat försöker se till att skolbarnen får KRAV-märket och ekologisk odlad mat i största möjliga utsträckning. I matrådet ingår Ulla-Karin Johansson, Anne-Marie Pöchhacker, Lilleba Lindqvist och Hélène Olofsdotter. Hélène berättar här nedan lite om de tankar som ligger bakom matrådets bildande.

En annan nyhet är att en skoltidning ska börja ges ut. Stina Sahlin-Mercke har ett alu-jobb på skolan i syfte att hjälpa eleverna i gång med en egen tidning. Kanske törs vi hoppas att den så småningom tar över Löa-Bladets roll som dokumenterare av det som händer i bygden.

Naturligt att starta med maten för den som vill rädda miljön

Ulla serverar hemlagad mat på skolan och Löa, som ofta visar framfötterna i olika sammanhang, ligger bra till även när det gäller valet att övergå till ekologisk mat (Krav).

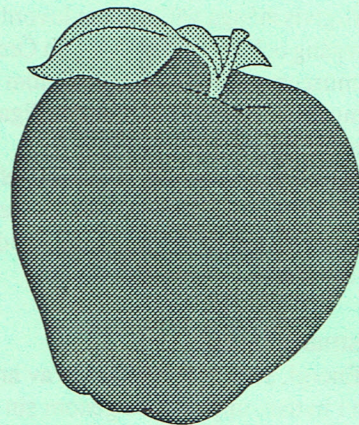
Tidningen Land gick ut med en förfrågan till landets kommuner angående skolmaten. Man undrade "Har den ekologiska matvågen nått kommunerna? Har barnens starka miljöengagemang påverkat inköparna av skolmaten?" Svaret blev att 27% har redan börjat servera Krav-märkta livsmedel i skolorna. 33% ligger i startgroparna, så visst håller sig Löa i täten.

Arbetet med att rädda miljön så att vi och våra barn kan fortsätta leva på det här klotet är kanske den yttersta och allra viktigaste uppgiften. Att då starta med maten vi äter är självklart och naturligt. Att lära barnen att vi måste vara rädda om miljön men samtidigt fortsätta att handla och servera mat från odlingar som på sikt fördärvar vår miljö – den ekvationen går inte ihop.

För att nu inte tala om köttet. Eller ska vi göra det??? Det som är en viktig uppgift för oss nu är att vi får tillgång till Krav-märkt kött till skolan. Dit har vi inte kommit riktigt ännu. Vilket barn vill äta kött från djur som lidit under sin uppväxt? Som känt stress och ångest på väg mot slakteriet. Som inte får komma ut i hagen, dia sin mamma eller inte få använda sitt tryne att böka med i jorden. Sådant skapar frustration och otillfredsställelse hos djuret vilket självklart påverkar på olika sätt. Nej, sådant kött vill ingen äta egentligen.

Vi andra som inte kommer i åtnjutande av skolans hemlagade och allt mer nyttiga mat, kan ändå få vissa fördelar av den. Löa skola styrelses beslut att delvis välja ekologisk mat innebär att tillgången av ekologiska (Krav-märkta) livsmedel kommer att öka i Affärn. Det är det där med att ökad efterfrågan ger ökat utbud och tillgång.

Visste Du förresten att knölen King Edward alltid måste besprutas mot blad-

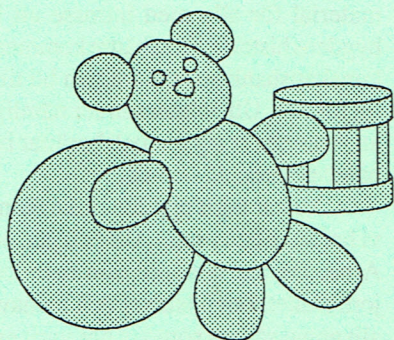
mögel? Tänk att en sådan knöl kan vara så populär när det finns sköna alternativ som tex Herta, Ofelia och Annika. Men så länge vi frågar efter Edward så fortsätter odlaren att odla honom. Åter ställs vi inför faktum att efterfrågan styr sortimentet och att det är vi, konsumenterna, som i stor utsträckning styr. Glöm inte det! Så fråga nästa gång efter någon av damerna i stället.

Tack för ordet, vi återkommer gärna med vidare rapport.

LUM –

en aktiv förening med mycket på gång

Den aktiva föreningen LUM, Löa unga mammor, har som vanligt en hel del i görningen.

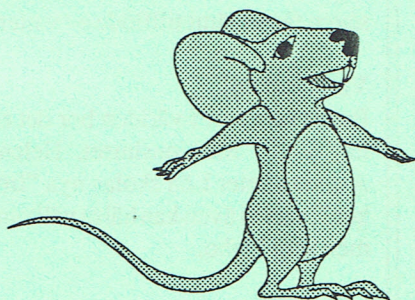

Bytardag

blir det söndagen den 28 september i lokalen med allt för barn och ungdom. Så här går det till: vill man lämna in varor (skor, kläder, leksaker eller sportartiklar) namn- och prismärker man dem med frystejp och kommer med dem till lokalen mellan 10 och 11. Klockan 13-15 är det försäljning. Därefter lämnas osålda prylar tillbaka. LUM tar 10 procent på förtjänsten.

Skog och natur-gruppen

träffas i "Mulle-skogen" nedanför Åby-Persson på torsdagar klockan 9.30 och lekis anordnas på måndagar i lokalen samma tid. Alla intresserade är välkomna.

Barngymnastiken är flyttad till onsdagar klockan 17 för de minsta och 17.30 för de något äldre barnen.

Eftersom LUM-arna envisas med att tro på tomten bär det av till **Tomteland** utanför Mora onsdagen den 26 november (i egna bilar, men en viss samåkning kan ordnas). Datumet är preliminärt än så länge.

Fadderbarnet Umfally i Gambia går i skola tack vare Löa-föreningen LUM. Den betalar skolavgift och annat. Nyligen fick LUM en förfrågan från Umfallys far om man kunde skicka pengar till en häst och vagn. Vänligt men bestämt avslag dock LUM den begäran. Skorsom nyligen skickats mottogs dock med stor tacksamhet av den gambiska familjen. Dock blev en av dottrarna utan skor och grät enligt fadern floder av tårar.

LUM fortsätter samla in pengar, skor och kläder till familjen och ber Löa-Bladets läsare ha familjen i åtanke. En insamlingsbörssa finns i Löa-affär'n. Problemet med att skicka grejer är dock de höga fraktkostnaderna. Enligt uppgift går det billigaste paketet på 350 kronor att skicka, varför LUM helst emottar pengar till fadderbarnet.

Nämnas kan också att **midsommarfesten** flyttat till gårdsplanen vid lokalen efter att i många år arrangerats vid Gunnarssons. Vid årets midsommarkalas avtackades Erik och Mona med presenter och varma applåder för sin gästvänlighet under åren. Om nu någon läsare har frågor om LUMs verksamhet går det bra att ringa Ann-Louise "Lojsan" Elvenäs; 30149.

LUM vill också passa på att tacka vår vänliga handlare Micke Norwald som bjöd på korv och bröd vid Skog och naturträffen häromveckan. Det blev mycket uppskattat av älgarna och rådjuren (som barnen heter i de två grupperna).

Kort om sport

Alla tjejer och damer är välkomna att spela **volleyboll** i lokalen på onsdagar klockan 18.30. Träningspasset pågår till cirka klockan 20.

Från älgpasset till gymnastikpass i lokalen. På måndagen efter älgjakten drar **herrgympan** igång igen under ledning av Karl-Ola Larsson. Klockan 19 börjar passet.

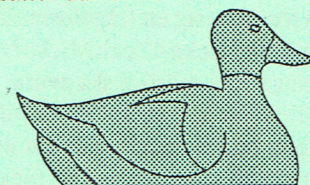
Bordtennisen startar också efter älgjakten. Tid meddelas på anslag vid skolan och affären.

Fotbollsskolan samlade under sommaren inte mindre än 20 barn i åldrarna 3-11 år. Ledare var Per och Daniel Gunnarsson.

Löakorpen

De stora grabbarna har också lirat boll, nämligen i Löakorpen, där fem lag deltog; Gärdeskiosken - Kopparberg, Storå Black Hawks, Löa, Stråssa och Flögfors.

De sistnämnda vann och var då obesegrade. Storå hade tidigare två inteckningar i Lars Gunnarssons vandringspris. Hade de vunnit även denna sommar hade priset varit deras. Det krävs nämligen tre vinster för att ro hem priset. Tävlingen fortsätter därför nästa år.

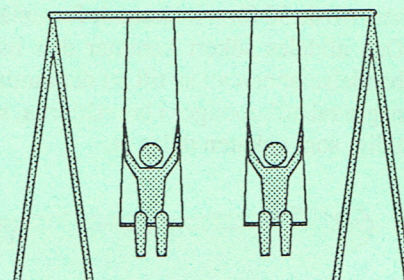

I årets **simskola** plaskade och simmade 45 barn. Arrangörer var som vanligt Löa sportklubb med ekonomisk hjälp av LUM och Löa skola. Malin Gustafsson hette årets simlärare som dessutom hade Jessica och Veronica till medhjälpare.

Städdag vid skolan

Alla föräldrar med barn i Löa skola är välkomna till skolan **lördag 27 sept kl 10.00** medhavandes hammare och spik och god arbetslust. Lekredskap ska lagas och justeras och skolans utemiljö snyggas upp.

Efter väl förrättat värv gives tillfälle till korvgrillning och kaffekokning över öppen eld i det förhoppningsvis vackra höstvädret.

Är affärns korvar tillräckligt långa?

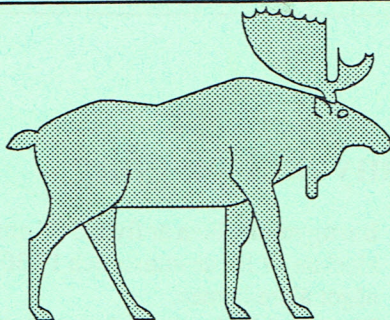
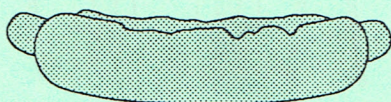
Det har, som väl de flesta löabor har märkt, hänt en hel del saker i Löa Affär'n under året. Datakassan piper glatt för alla varor som rullar förbi på bandet, doften av alldeles nybakat bröd sprider sig ibland i lokalen och datavågar och andra finesser ger strax vid handen att detta inte bara är en lanthandel, utan också en modern lanthandel.

Handelsman Micke är med i ett samarbetsprojekt inom ICA, som just syftar till att finna olika möjligheter att stärka de små butikerna på landsbygden. En del i det är väl att de anställda ska få en god arbetsmiljö även i de mindre butikerna och att handlarna inte alldeles ska behöva jobba sig fördärvade i sina strävanden att ge kunderna bästa möjliga service.

Därtill vill man förstås försöka göra affären så bra och attraktiv som möjligt ur kundernas synpunkt, så att de verkligen väljer att handla där. Till den änden kommer ett 30-tal landsbygdsbutiker i mellansverige att gå ut med en enkät till sammanlagt ca 15 500 hushåll. Även löabor kan alltså förvänta sig ett frågeformulär i brevlådan under vecka 42 och Micke hoppas att så många som möjligt ska svara.

– Framför allt skulle jag ju vilja att de som inte brukar handla här hör av sig via enkäten och talar om vad de tycker är fel eller vad som fattas i butiken. Och att de berättar för mig vad de skulle vilja se för förbättringar. Allt kan jag förmodligen inte genomföra, men det finns säkert många förslag till förbättringar också som går att ordna, men som jag själv inte tänkt på.

För att få så många som möjligt att svara på enkäten lockas med en liten present till de 50 först inlämnade formulären. Och alldeles säkert kommer den listige handelsmannen att se till att det ramlar in några rabattkuponger i brevlådorna, samtidigt som enkäten delas ut.

Älgjakten börjar den 13 oktober. Löa Jaktvårdsområde har en tilldelning på 14 vuxna djur och 14 kalvar. Småviltsjakten ska upphöra den 6 oktober och får lov att ta paus tills jaktledaren avblåser älgjakten. Vad gäller rådjur är avskjutningen i Västra Löa begränsad till 4 djur per 70 ha mark. Vidare läser vi i protokollet från jaktvårdsområdets möte den 10 augusti att skottpengar på räv diskuterades. Om det är lagligt, vilket skulle undersökas, kommer 100 kr att betalas för varje avlivad räv. Ett par grävlingfällor ska införskaffas och den som ser spår av björn bör rapportera det till sekreteraren Jonas Åby. En inventering av lo planeras även i området.

Inga fynd av förhistoriskt järn i Löa

Löa-Bladet berättade förra året om en inventering av ett 2,5 mil² stort område från Råsvalslund till Kölsjön. Örebro läns museum ville undersöka om det kunde bevisa att järnframställning i Löatrakten förekom redan i förhistorisk tid. Kanske 1000 år tidigare än vad man hittills vetat. Det fornlämningsområde som finns vid Råsvalslund strax bakom kyrkan i Guldsmeshyttan skulle kunna förklaras som ett centrum för mycket tidiga försök av järnutvinning i större skala. Tidigare järnframställningsfynd vid Kölsjön har daterats till yngre järnåldern.

Tor Eriksson från Örebro med sommarhus i Löa fick i uppgift att göra inventeringen. Hans rapport från inventeringen visar på en mycket noggrann genomgång av området, framför allt längsmed vattendragen. Några lågtekniska järnframställningsplatser har Tor Eriksson dock inte hittat under sitt fältarbete och det tycks överhuvudtaget inte som om de intressanta fornlämningarna står särskilt tätt i skogarna häromkring.

Arnes minnen bevaras på band

Arne Ericsson är en bit levande bygdehistoria. Hans kunskaper, erfarenheter, minnen och berättelser från Löa i gångna tider är naturligtvis ett ovärderligt material för alla med intresse att bevara bygdens historia. Dessbättre kommer denna kunskapsbank att småningom bli tillgänglig för fler. Ulf Johansson ser nämligen till att Arne sätter sig ner och berättar bredvid bandspelaren då och då.

– Vi har tagit upp lite olika ämnen när vi har setat och pratat, Ulf och jag, berättar Arne. Jag har talat om min barndom, om jordbruket, om hästavel och svinavel och allt annat sådant som jag har varit engagerad i. Jag ska väl också berätta vad jag minns om föreningar i byn och en hel del annat. Det blir ju en del att berätta om, när man börjar tänka efter och ser tillbaka.

Det blir det säkert och Löa-Bladet tycker att det är ett mycket gott initiativ av Ulf Johansson att se till att byarkivet får möjlighet att spara Arnes hågkomster på det här sättet.

Nytt i korthet

Dammvakt

Bernt Johansson i Åkroken sköter numera dammluckorna under sågbron och ser till att kraftverket i sågen får ett jämt tillflöde av vatten.

Välkommen!

Precis som förr i världen bor det en lärarinna i Missionshuset. Helena Asplund heter Löa skolas nya "fröken", som vi även kan hälsa välkommen som löabo.

Hyttan får skansenbesök

Ett 40-tal personer från Skansen i Stockholm kommer till Löa hytta den 30 september. Laxbrostugan från Kopparberg har varit "årets gård" på Skansen och skansenpersonalen ska därför göra en resa och bese stugans ursprungliga hemtrakter. Ett besök i den välbevarade bergsmanshyttan i Löa passar då väl in i programmet.